

Бизнесті қорғау бойынша проблемалық мәселелер

Проблемные вопросы по защите бизнеса

БИЗНЕСТІҢ ПРОКУРАТУРА ОРГАНДАРЫМЕН КЕЗДЕСУІ

ВСТРЕЧА БИЗНЕСА С ОРГАНАМИ ПРОКУРАТУРЫ

29.09.2022

1-сұрақ:

Бас прокурор кәсіпкерлерге қатысты қылмыстық істерді заңсыз тіркеу фактілерін алып тастау туралы нұсқау берді (2 қыркүйектегі нұсқау).

Бұл ұстаным бұрын тіркелген (тергеліп жатқан және соттарда қаралған) қылмыстық істер бойынша ретроспективті жұмыс істей ме:

- іс жүргізу және қадағалау прокурорлары СДТБТ-де тіркелген қылмыстық істерді тоқтатуға бағдарланады ма?
- мемлекеттік айыптаушылар қазіргі уақытта бірінші сатыдағы соттарда сот сатысында тұрған істер бойынша айыптаудан бас тартуға бағдарланады ма?
- қадағалау тәртібімен оларды апелляциялық және кассациялық тәртіппен қайта қарау қажеттілігі тұрғысынан тексеруге бастама жасала ма?

Вопрос 1:

2 сентября 2022 года Генеральным Прокурором дано указание об исключении фактов незаконной регистрации уголовных дел в отношении предпринимателей.

Как изложенная в этом указании позиция Генеральной прокуратуры отразится ретроспективно на ранее зарегистрированных (расследуемых и уже рассмотренных судами) уголовных делах при наличии оснований, перечисленных в пункте 1 указания:

- будут ли процессуальные и надзирающие прокуроры ориентированы на прекращение уже зарегистрированных в ЕРДР уголовных дел?
- будут ли государственные обвинители ориентированы на отказ от обвинения по делам, которые в настоящее время находятся на стадии судебного разбирательства в судах первой инстанции?
- будут ли иницированы проверки в порядке надзора на предмет необходимости их пересмотра в апелляционном и кассационном порядке?

По какой причине соответствующему подразделению Генеральной прокуратуры данное указание не адресовано?

2-сұрақ:

Бас прокуратура Президенттің Жарлығымен 2020 жылғы 1 қаңтардан бастап 2023 жылғы 1 қаңтарға дейін енгізілген мораторий кезеңінде бизнес субъектілерін тексеру бастамашыларының өтініштерін, сондай-ақ Президент пен Бас прокурордың (оны алмастыратын адамның) тапсырмаларын есепке ала ма?

Президент пен Бас прокурордың (оны алмастыратын тұлғаның) тапсырмалары болмаған кезде бизнес субъектілеріне тексеру жүргізу фактілері бар ма? Неліктен Бас прокуратураға тиісті өтініштерге қарамастан, кінәлі адамдар жауапқа тартылмайды?

Вопрос 2:

Ведется ли Генеральной прокуратурой учет ходатайств инициаторов проверок субъектов бизнеса в период введенного Указом Президента моратория с 1 января 2020 года до 1 января 2023 года, а также поручений Президента и Генерального прокурора (лица, его заменяющего)?

Имеются ли факты проведения проверок субъектов бизнеса в отсутствие поручений Президента и Генерального прокурора (лица, его заменяющего)? Почему, несмотря на соответствующие обращения в Генеральную прокуратуру, виновные лица не привлекаются к ответственности?

3-сұрақ:

Ел Президенті Қ-Ж.К. Тоқаев қазақстандық бизнес өкілдерімен кездесуде "...құқық қорғау органдары қызметкерлерінің қиялында туған қылмыстық істерді Бас прокуратура шұғыл түрде тоқтатуы тиіс" деп мәлімдеді.

Бас прокуратура Президенттің тапсырмасын орындау аясында қылмыстық қудалау органдарының азаматтық-құқықтық қатынастарға араласуына жол бермеу үшін қандай шаралар қолданады?

Неліктен бас прокурордың 2022 жылғы 2 қыркүйектегі нұсқауында Мемлекеттік сатып алу туралы шарттар бойынша азаматтық-құқықтық мәмілелердің орындалмауына немесе тиісінше орындалмауына негізделген бұзушылықтар туралы хабарламаларды тіркеуге тыйым салынбаған?

Вопрос 3:

Президент страны К-Ж.К. Токаев на встрече с представителями казахстанского бизнеса заявил, что «...уголовные дела, рожденные в фантазиях сотрудников правоохранительных органов, должны быть прекращены Генеральной прокуратурой в срочном порядке».

Какие меры в рамках исполнения поручения Президента принимаются Генеральной прокуратурой по недопущению вмешательства органов уголовного преследования в гражданско-правовые отношения?

Почему в указании Генерального прокурора от 2 сентября 2022 года не установлен запрет на регистрацию сообщений о нарушениях, основанных на неисполнении или ненадлежащем исполнении гражданско-правовых сделок по договорам о государственных закупках?

4-сұрақ:

ҚІЖК-нің 484-бабының 2-бөлігіне енгізілген өзгерістермен ЖС Төрағасының заңды күшіне енген сот актілеріне ұсыныс енгізу құқығы алынып тасталды. Қазіргі уақытта бұл құқық тек бас прокурорда.

Құқық қорғау органдары, прокуратура және сот арасында бірқатар қылмыстық, оның ішінде резонанстық істер бойынша өкілеттіктер мен жауапкершілік аймақтарын бөле отырып, үш буынды модельді енгізуді ескере отырып, жергілікті прокуратуралардың ұстанымы Бас прокуратурамен тікелей келісіледі.

Енді Азаматтық кодекске наразылық сот айыптау позициясына қайшы келетін сот актісін шығарған жағдайда ғана мүмкін болады деп сену керек пе?

Вопрос 4:

Внесенными изменениями в часть 2 статьи 484 УПК исключено право Председателя ВС вносить представление на вступившие в законную силу судебные акты. Данное право в настоящий момент исключительно у Генерального прокурора.

С учетом внедрения трехзвенной модели с разграничением полномочий и зон ответственности между правоохранительными органами, прокуратурой и судом по ряду уголовных дел, в том числе резонансным, позиция местных прокуратур напрямую согласовывается с Генеральной.

Следует ли полагать, что теперь внесение протеста ГП будет возможно только в тех случаях, когда суд постановит судебный акт вопреки позиции обвинения?

5-сұрақ:

Бұлтартпау шарасын қолдану не ұзарту туралы тергеу соттарына жіберілетін материалдардың көпшілігінде күдіктінің жасырынатыны, не тергеуге және сотқа кедергі келтіретіні, не қылмыстық қызметпен айналысуды жалғастыратыны туралы дәлелдемелер жоқ.

Кәсіпкерлік субъектілері қылмыстық қудалауға ұшырайтын экономикалық қылмыстардың ерекшелігіне қарамастан, өтініштер адам күдікті әрекеттің ауырлығымен ғана дәлелденуді жалғастырады.

Неліктен прокурорлар бұлтартпау шарасын қолдану және ұзарту туралы өтінішхаттарда жазылған дәлелдерді негіздеуде ҚІЖК, ҚР ҚК тиісті ТП және қылмыстық қудалау заңдылығын қадағалауды ұйымдастыру жөніндегі нұсқаулықтың талаптарын сақтамайды және тиісті дәлелдемелер ұсынбайды?

Вопрос 5:

Материалы, направляемые в следственные суды о применении либо продлении меры пресечения, в большинстве не содержат доказательств того, что подозреваемый скроется либо воспрепятствует следствию и суду, либо продолжит заниматься преступной деятельностью.

Несмотря на специфику экономических преступлений, по которым уголовному преследованию подвергаются субъекты предпринимательства, ходатайства продолжают мотивироваться лишь тяжестью деяния, в котором лицо подозревается.

Почему прокуроры в обосновании доводов, изложенных в ходатайствах о применении меры пресечения и продлении, не соблюдают требования УПК, соответствующего НП ВС РК и Инструкции по организации надзора за законностью уголовного преследования, и не представляют надлежащие доказательства?

6-сұрақ:

Сотқа дейінгі тергеп-тексеру органдары куә ретінде танылған, қорғалуға құқығы бар адамдардан, күдіктілерден, сондай-ақ процестік мәртебесі мүлде айқындалмаған адамдардан қажетті айғақтар алу мақсатында жол берілмейтін репрессивтік әдістерді (оның ішінде мүлікке тыйым салу, туыстарының төлем карталары, сол сияқты қылмыстық құдалау, банкроттық, қылмыстық құдалау, сот төрелігі, сот төрелігі, сот төрелігі, сот төрелігі, сот төрелігі, олардың өмір сүру қаражатынан айырылуы; заңды тұлғалардың банктік шоттары мен мүлкі, сол арқылы ағымдағы міндеттемелерді орындаудың мүмкін еместігіне, табыстарын жоғалтуға, банкроттық тәуекелдеріне, сондай-ақ Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерге кету құқығын шектеуге жағдай жасай отырып)?

Вопрос 6:

Когда прекратится практика, при которой органы досудебного расследования с целью получения необходимых показаний от лиц, признанных свидетелями, имеющими право на защиту, подозреваемыми, а также лиц, процессуальный статус которых вообще не определен, используют недопустимые репрессивные методы (в том числе, наложение ареста на имущество, платежные карты родственников, тем самым лишая их средств к существованию; банковские счета и имущество юридических лиц, создавая тем самым условия невозможности исполнения текущих обязательств, потери доходов, риски банкротства, а также ограничения права выезда за пределы Республики Казахстан)?

7-сұрақ:

Қажетті заттай дәлелдемелерді іздеу немесе алу және алу барысын реттейтін нақты тәртіп қашан жасалады (мысалы, әдістемелік құрал түрінде)?

Неліктен прокуратура осы тергеу әрекеттерін жүргізу кезінде бұзушылықтарға жауап бермейді және кінәлі адамдарды тиісті жауапкершілікке тартпайды?

Вопрос 7:

Когда будет разработан чёткий порядок, регламентирующий ход обыска или выемки и изъятия необходимых вещественных доказательств, а не всего подряд (к примеру, в виде методического пособия)?

Почему прокуратура не реагирует на нарушения при проведении этих следственных действий и не привлекает к надлежащей ответственности виновных лиц?

8-сұрақ:

Қылмыстық қудалау органдарының криминалистік бөлімшелері "анықтама жүргізу" жалпы ЖІШ шеңберінде кәсіпкерлік субъектілерін тексеру іс-шараларын жүргізетін жағдайлар бар, олар кейіннен оларға қатысты сотқа дейінгі тергеп-тексеруді тіркеу немесе уәкілетті органда тексеруге бастамашылық ету үшін негіз болады:

- неліктен бас прокуратура жедел бөлімшелердің аффилиирленген "мамандарын" тартуға жауап бермейді?
- неге мұндай әрекеттерді Бас прокуратура ЖІШ өндіру тәртібін бұзу деп танымайды?

Вопрос 8:

Имеются случаи, когда криминалистическими подразделениями органов уголовного преследования в рамках общего ОРМ «наведение справок» производятся проверочные мероприятия субъектов предпринимательства, которые в последующем становятся основанием для регистрации досудебного расследования в отношении них или инициирования проверки в уполномоченном органе:

- почему Генеральная прокуратура не реагирует на привлечение аффилированных «специалистов» оперативными подразделениями?
- почему такие действия не признаются Генеральной прокуратурой нарушением порядка производства ОРМ?

9-сұрақ:

"Шетелдіктердің құқықтық жағдайы туралы" ҚРЗ 23-бабының а) тармағына байланысты, егер іс бойынша іс жүргізу аяқталғанға дейін оны қылмыстық жауаптылыққа тартуға негіздер болса, шетелдікке шығуға рұқсат етілмейді. Барлық құқықтық шектеу шаралары кез-келген құқықтық шектеудің тәртібі мен мерзімдерін нақты реттейтін, сондықтан құқықтар мен заңды мүдделерді қорғауға ықпал ететін іс жүргізу заңында қарастырылуы керек.

Аталған құқықтық шектеуді аталған заңнан алып тастау немесе оны қолдануды ретке келтіру туралы мәселе қаралуда ма?

Вопрос 9:

В силу пункта а) статьи 23 ЗРК «О правовом положении иностранцев», выезд иностранцу не разрешается, если имеются основания для привлечения его к уголовной ответственности, до окончания производства по делу. Тогда как все правоограничительные меры должны быть предусмотрены в процессуальном законе, который четко регулирует порядок и сроки любого правоограничения и, следовательно, способствует защите прав и законных интересов.

Рассматривается ли вопрос об исключении или упорядочении применения данного правоограничения из указанного закона?

10-сұрақ:

"Шетелдіктердің құқықтық жағдайы туралы" ҚРЗ 28-бабының в) тармағына сәйкес шетелдік, егер ол елдің заңнамасын бұзса, яғни кез келген құқық бұзушылық, оның ішінде әкімшілік құқық бұзушылық үшін Қазақстан Республикасының шегінен шығарып жіберілуі мүмкін.

Инвестициялар мен кәсіпкерлікті қорғауды қамтамасыз ету және сыбайлас жемқорлық құрамдас бөлігін болдырмау мақсатында нормаларды нақтылау үшін қандай шаралар қолданылуы мүмкін?

Вопрос 10:

В силу пункта в) статьи 28 ЗРК «О правовом положении иностранцев» иностранец может быть выдворен за пределы Республики Казахстан, если он нарушил законодательство страны, то есть за любое правонарушение, в том числе административное.

Какие меры могут быть приняты для конкретизации нормы в целях обеспечения защиты инвестиций и предпринимательства и исключения коррупционной составляющей?

11-сұрақ:

Ағымдағы жылдың тамыз айында мемлекеттік аудит органдарының қылмыстық қудалау органдарына материалдарды прокуратура арқылы беруінің жаңа тетігі енгізілді. Неліктен Бас прокуратура осы тетікті әзірлеу кезінде құқықтары аудиторлық іс-шаралармен қозғалған, бюджет қаражатын алушылар болып табылатын кәсіпкерлердің (яғни осындай құқық берілген мемлекеттік аудит объектілері) аудит нәтижелеріне сот тәртібімен шағымдану құқығын көздемейді?

Вопрос 11:

В августе т.г. внедрен новый механизм передачи органами госаудита материалов в органы уголовного преследования через прокуратуру. Почему при разработке данного механизма Генеральной прокуратурой не предусмотрено право обжалования в судебном порядке результатов аудита предпринимателями, являющимися получателями бюджетных средств, права которых затронуты аудиторскими мероприятиями (т.е. фактически объектами госаудита, наделенными таким правом)?

12-сұрақ:

Кәсіпкерлік Кодексінің 144-бабына сәйкес, кәсіпкерлік субъектілерін жоспардан тыс тексерудің негізі Прокуратура органдарының тапсырмасы да, қылмыстық іс жүргізу кодексінде көзделген негіздер бойынша қылмыстық қудалау органының тапсырмасы да болуы мүмкін.

Осыған байланысты, кәсіпкерлік субъектілеріне жоспардан тыс тексерулер жүргізу туралы қылмыстық қудалау органының тапсырмаларын прокурордың санкциялау міндеттілігін енгізу орынды болмай ма?

Вопрос 12:

Согласно ст. 144 Предпринимательского кодекса основанием внеплановой проверки субъектов предпринимательства может быть как поручение органов прокуратуры, так и поручение органа уголовного преследования по основаниям, предусмотренным Уголовно-процессуальным кодексом.

В этой связи не будет ли целесообразным ввести обязательность санкционирования прокурором поручений органа уголовного преследования о проведении внеплановых проверок субъектов предпринимательства?

13-сұрақ:

Егер прокуратура қызметкері тергеу қателіктерін анықтаса, күдіктінің құқығын қорғаса, адвокаттың дәлелдерін қабылдап, оның өтінішін қанағаттандырса, онда ол белгілі бір істің лоббиіне қызығушылық танытады деген стереотиптер бар.

Прокуратурадағы жалпы психологиялық климатты, оның қызметкерлерінің санасы мен көңіл-күйін оң өзгерістерге қалай өзгертуге болады, БП жұмысты "жаңа жолмен" қарастыра ма?

Вопрос 13:

Существуют стереотипы, что если сотрудник прокуратуры выявляет ошибки следствия, защищает права подозреваемого, принимает доводы адвоката и удовлетворяет его ходатайство, значит он заинтересован в лобби конкретного дела.

Как изменить общий психологический климат в прокуратуре, сознание и настрой ее сотрудников на позитивные изменения, рассматривает ли ГП работу «по-новому»?

14-сұрақ:

Прокуратура органдарының қызметкерлері қылмыстық істер бойынша күдікті адамдардан және/немесе олардың адвокаттарынан келіп түскен шағымдардың сотқа дейінгі тергеп-тексеру органының іс-әрекеттеріне дәлелдерін тексеру кезінде қандай талаптарды сақтауы тиіс?

Вопрос 14:

Какие требования должны соблюдать сотрудники органов прокуратуры при проверке доводов жалоб, поступающих от лиц, подозреваемых по уголовным делам, и/или от их адвокатов на действия органа досудебного расследования?

15-сұрақ:

Прокуратура органдары қылмыстық істі соттан қайтарғаннан кейін іс жүргізу бұзушылықтарын жою сатысында күдіктінің кінәсіздігін дәлелдей алатын сараптама жүргізуге құқылы ма?

Вопрос 15:

Вправе ли органы прокуратуры провести экспертизу, которая может доказать невиновность подозреваемого, на стадии устранения процессуальных нарушений после возврата уголовного дела из суда?

16-сұрақ:

Бас прокуратура Екінші деңгейдегі банктердің "Даму "кәсіпкерлікті дамыту қоры" АҚ-мен бірлесіп бизнесті тексеру кезеңінде (тінту жүргізумен, осы кезеңде бизнесті парализдейтін құжаттарды алумен) қарыз шарттары бойынша пайыздарды есептемеуіне ықпал ете ме?

Вопрос 16:

Будет ли Генеральная прокуратура способствовать тому, чтобы банки второго уровня совместно с АО «Фонд развития предпринимательства «Даму» в период проверок бизнеса (с производством обысков, изъятием документов, которое на этот период парализует бизнес) не начисляли проценты по договорам займа?

17-сұрақ:

Сотқа дейінгі тергеп - тексеру органдары "адамды немесе орынды жасырын аудио-және (немесе) бейнебақылау" рұқсат етілмеген қол жеткізу жүргізу кезінде қорғалуға құқығы бар кұәларды, оған қатысты рұқсат етілмеген қол жеткізу жүргізілетін адамның кінәсінің дәлелдемелерін бекіту мақсатында қылмыстық мінез-құлық моделін іс жүзінде имитациялайтын күдіктілерді не өтініш берушілерді тартатын жағдайлар бар (мысалы: адамды немесе орынды жария емес аудио-және (немесе) бейнебақылау пара беру/алу, заңсыз сыйақы алу және т.б. шарттары). Алайда, аталған мінез-құлық үлгісі ҚІЖК-нің 231-бабының 10) - тармағында бұрын көзделген "жасырын енгізу және (немесе) қылмыстық әрекетті имитациялау" рұқсат етілмеген қол жеткізу жүргізу кезінде ғана рұқсат етілуі мүмкін, рұқсат етілмеген қол жеткізу түрі ҚР 27.12.19 ж. № 292-VI Заңымен алып тасталды.

Прокуратура органдары мұндай фактілер анықталған жағдайда қандай шешім қабылдауға дайын?

Вопрос 17:

Имеются случаи, когда органами досудебного расследования при проведении НСД «негласные аудио- и (или) видеоконтроль лица или места» привлекаются свидетели, имеющие право на защиту, подозреваемые либо заявители, которые с целью закрепления доказательств вины лица в отношении которого проводится НСД, фактически имитируют модель преступного поведения (например, обсуждают условия передачи/получения взятки, получения незаконного вознаграждения и т.п.). Однако указанная модель поведения могла быть допустимой только при проведении НСД, ранее предусмотренного пунктом 10) статьи 231 УПК «негласные внедрение и (или) имитация преступной деятельности», но исключённого Законом РК от 27.12.19 г. № 292-VI.

Какие решения органы прокуратуры готовы принять при выявлении таких фактов?